

Fokusplan for Aarøsund Landdistrikt

I Aarøsund Landdistrikt har vi gennem mere end et år arbejdet med formulering af en fokusplan for landdistriktet. Fokusplanen skal samle alle idéer og i ét dokument, der skal guide landdistriktet videre de kommende år.

Vi vil i det følgende gøre status på landdistriktets nuværende kvaliteter og faciliteter, og samtidigt lancere en række forslag og idéer der i årene der kommer, skal medvirke til fortsat balanceret udvikling af hele landdistriktet.

Aarøsund Landdistrikt dækker over lokalområderne Aarøsund, Hajstrup, Tamdrup, Flovt og Råde. Landdistriktet er kendetegnende ved en fantastisk natur og ligeså historie, hvor områdets største by rummer en lang fiskeri- og landbrugshistorie – kombineret med en vigtig transporthistorie.

Ellers er området præget af landbrug, turisme, kultur og sommerhuse.

Aarøsund Landdistrikt vil med denne plan skabe opmærksomhed på en række faktorer, der dels motiverer dels udfordrer landdistriktet. Den tiltagende turisme udfordrer f.eks. områdets infrastruktur, og vi vil aktivt medvirke til at sikre at områdets værdier sikres, samtidigt med at vi ikke lukker af for udviklingen.

Vision

I Aarøsund Landdistrikt vil vi samarbejde om det gode lokalsamfund.

Vi vil tage vare på det eksisterende naturmiljø, områdets faciliteter og aktiviteter samt dets beboere og gæster.

Vi vil medvirke til at fastholde og udvikle områdets bosætning, erhverv, infrastruktur og fælles faciliteter, så den samlede opfattelse af Aarøsund Landdistrikt appellerer til fortsat bosætning, erhvervsudvikling og deltagelse i områdets mange aktiviteter og arrangementer. Vi vil fremstå åbne og imødekommende overfor alle tiltag, der nu og på sigt udvikler det gode liv på landet.

Strategi:

I Aarøsund Landdistrikt vil vi, med Aarøsund Bynævn som facilitator, udvikle på tværs af foreningslivet, de lokale virksomheder, Haderslev Kommune, og aktive frivillige.

Alle skal kunne få hjælp til at komme videre med gode forslag og idéer, der medvirker til at udvikle landdistriktet. Idémagere og projektudviklere skal hjælpes videre med deres projekter – så de bliver undersøgt, udviklet, afprøvet og på sigt bæredygtige. Aarøsund Bynævn sætter sig i spidsen for dette, og vil medvirke til at så mange som muligt får mulighed for at deltage i udviklingen af vores fælles fremtid.

Alt koordineret med de øvrige landdistrikter i området (Aarø og Øsby)

Handlinger:

Med denne "Fokusplan for Aarøsund Landdistrikt 2024 – 2030" beskriver vi områdets nuværende "tilstand", vores fælles formulerede ønsker – samt forslag til hvordan vi kommer videre.

Fokusplanen skal være det fælles redskab der beskriver og fastholder vores visioner, ønsker og forslag til handlinger. I forbindelse med godkendelse af fokusplanen etableres der en række opfølgningsgrupper, der hver især skal (for)følge den enkelte gruppes anbefalinger. Planen skal kunne danne baggrund for status og fornyet indsats, når denne revideres i efteråret 2030. Planen skal være operationel, så der hvert år (F.eks. på Bynævnets generalforsamling) kan gøres status på arbejdet med at realisere planens visioner og ønsker.

Særlige indsatsområder

Infrastruktur

Faktiske forhold:

Aarøsund Landdistrikt er yderste forpost på Haderslev Næs, og naturligt heraf belastet af trafik til bl.a. færgen, Aarøsund Lylystbådehavn, MobilHome pladsen, Danmarks største campingplads og naturen i hele landdistriktet.

Udfordringer:

- Manglende cykelsti på Færgevej i Aarøsund
- Manglende fortov fra Færgevej til Medborgerhuset på vejens vestlige side (Aarøsund Havn).
- Dårlig busforbindelse i weekender, - og busforbindelsen til Haderslev bør tilpasses færgen
- Busforbindelsen til Haderslev – og dermed stationen i Vojens – bør tilpasses toget.
- For høj hastighed og mange biler på Færgevej
- Mange parkerede biler på havnen om sommeren – manglende parkeringsmuligheder
- Udsatte gamle træer
- Belastet kloaksystem
- Udfordret energiforsyning som følge af stigende priser og udfasning af fossile brændstoffer

Forslag til nye tiltag:

- Der skal være en mere sikker vej for cyklister gennem Færgevej.
 - Om det skal være en cykelsti, cykling på fortovet, en 2-1 vej eller en kombination af disse må besluttes af vejmyndigheden.
- Der ønskes et fortov fra Færgevej til Medborgerhuset på vejens vestlige side (Aarø Sund Havn).
- Busforbindelsen til Haderslev bør tilpasses færgen
- Busforbindelsen til Haderslev – og dermed stationen i Vojens – bør tilpasses toget.
- Busforbindelsen bør også fungere i weekender og helligdage
- Der ønskes 40 km-zoneskilt fra Sundparkens østligste indkørsel (ved Færgevej 78) og ned mod havnen, så hele området øst for skiltet omfattes af lavere hastighed.
- Der ønskes en bom over grusvejen lige syd for bunkeren, så biler ikke kan køre forbi bunkeren, der er fredet område.
- Der ønskes parkeringsplads med markerede båse på det opfyldte areal på havnen til gæster til Aarø Sund (spisesteder, havn, strand).
- Der ønskes parkeringsplads til biler, hvor passagererne tager færgen til Aarø, f.eks. parallel med Ved Havnen på det ubebyggede område tidligere udlagt til feriecenterformål.
- Der ønskes markerede båse til parkering på Aarø Sund Havns østlige side – se vedhæftede matrikelkort med uddybning
- Der ønskes parkeringsforbud på Færgevej
- Kloaksystem
 - Kan kloaksystemet bliver overbelastet af stigende turisme? Autocamperpladsen er meget populær og der er planer om etablering af nye boliger bag medborgerhuset.
- Nye boliger bag Medborgerhuset
 - Der er rigtig mange gamle og bevaringsværdige træer på den nuværende Krolf-bane. Vi er bekymrede for, at alle disse træer fældes ved bygning af huse på grunden. Det er stik imod nye tanker om biodiversitet, bevarelse af træer, klima hensyn.
- Der er brug for en samlet billig løsning ift. varmforsyning
 - Igangværende arbejde med et fælles termonet bør honoreres med et statsligt tilskud eller en statsgaranti for lokal låneoptagelse, så arbejdet kan gå i gang.

Aktiviteter:

Faktiske forhold:

Aarøsund landdistrikt er begunstiget af stor lokal aktivitet, der vidner om et aktivt landdistrikt med en række tilbud og aktiviteter for såvel borgere som turister som f.eks.:

- Medborgerhuset
 - Foreningsaktiviteter, fællesspisninger, foredrag, banko, adventsmøde, Homemade Aarøsund
- Foreninger Fiskeriforeningen, Lokalhistorisk forening, Bynævn, Aarøsund Bådelaug, Aarøsund Lystbådehavn, Aarøsund Galleri Støtteforening, Skelledal
 - Kapsejlads, småbådsfiskeri, sildespisning, foredrag, banko
- Aarøsund Bynævn og Aktivitetsudvalg
 - Sct. Hans aften, loppemarked, NordArt tur, foredrag
- Gallerier
 - Musikarrangementer, kurser, foredrag
- Gammelbro Camping
 - Badeland, legeplads, Krea, café, event, markedsdage
- Spejderaktiviteter
- Petanque, krolf,
- Uformelle grupper:
 - læseklub, vandregruppe, sanggruppe, kajakklub, kapsejlads, vinterbadere med mere

Udfordringer:

Aktivitetsguppen er bekymret for den manglende drift af såvel Badehotellet som Fiskehuset. Med manglende muligheder for overnatning og spisemuligheder begrænses aktivitetsniveauet og omsætningen i hele landdistriktet.

Forslag til nye tiltag:

Ifm fokusgruppearbejdet er der opstået en række idéer og forslag som der kan arbejdes videre med:

- Tilflytter arrangement
- Turistarrangement – mød de lokale
- Fiskefestival
- Musiktræf – øveaften, - timer- afslutningskoncert
- Beachvolley
- Kunst, kultur på havnen/ på stranden
- Anvendelse af de kommunale bygninger på havnen – til sommerbutikker
- Træplantning
- Træsymposium/ Skelledal
- Legeplads
- Pas på Fyrtårnet – forening?
- Registrer Aarøsund – tag billede af alle huse og deres nuværende beboere.
- Hval Oplevelseshus- akvarie
- Bunker/ event/ museum
- Jord til grønne arealer/ evt. køb via Landdistriktsudvalget
- Solnedgangsevent (sol og sjatter)
- Skovhaver-Biodiversitet, selvforsynende, skovrejsning
- Vejrstation

Naturgruppen

Faktiske forhold:

Vi er omgivet af en fantastisk natur i hele landdistriktet.

Der er "højt til loftet", vi har et fantastisk udsyn til hav og himmel med mange naturlige farveskift ift årstider og nat/dag. Her kan man få nogle dejlige naturoplevelser på havet, ved stranden og omkring markerne.

Vi støtter op om den lokale biodiversitet.

Vi ønsker, der skal være en god balance mellem åbenhed for modtagelse af turister og bevaring af stedets originalitet og charme.

I vandet er der marsvin, sæler, andre små dyr og fisk. Det er spændende at følge vandets strømninger skifte i forskellige retninger afhængig af vind og vejr - fra bølgegang til blankt vand. Vi har rene og gode strande samt strandenge. Der er masser af mulighed for udeliv, badning og dykning, jagt, vandreture, krolf, og der er mange borde/bænke til picnic.

Der er mulighed for overnatning i shelterne, på campingpladsen, i sommerhusene, på hotellet eller i flere Bed and Breakfast.

Der er et fint havnemiljø med færger, maleriske træhuse, både, lystbådehavn, mole, fyrtårn, legeplads og gode muligheder for sejlads -også med de helt små fartøjer som kajak, kano og supboard.

Der er mange muligheder for at deltage i fælles naturaktiviteter, hvor bl.a. skal nævnes:

- Badebroen – herunder også vinterbadning og sauna
- Dykning
- Vandring på Camino Haderslev Næs
- Vandreture med lokale borgere
- Krolf med lokale borgere
- Picnic o.s.v.

Udfordringer:

Samtidig er vi bekymrede for tilstanden i vandmiljøet og flere af områdets natur-områder og -faciliteter:

- Havvmiljøet
 - Hvordan er havets tilstand?, er bestand af marsvin og fisk faldende? Hvordan er vandkvalitet i havet samt drikkevand egentlig? Kan vi vedligeholde en god kvalitet?
- Bunkeren
 - Bunkeren forfalder, der er ofte vand og affald i bunkeren. Den gror til i ukrudt. Hvem har ansvaret for at bunkeren vedligeholdes og er forsvarlig at benytte. På planchen ved bunkeren henvises til www.sikringsstilling-nord.sja.dk På foreningens hjemmeside kan man læse følgende oplysning: *Kystbatteriet Aarø Sund hørte ikke sammen med Sikringsstilling Nord. Det var et kystbatteri. Støtteforeningen varetager derfor hverken rydning eller skiltning ved batteriet.*

- Diget
 - Oversvømmelse og storm underminerer ind imellem stien fra bunkeren til Gammelbro Camping. Hvordan sikres bevarelse af stien, der bruges flittigt af lokale og turister fra campingpladsen? Hvem har ansvaret for vedligeholdelsen?
- Slæbestedet ved Jakobshavn
 - Er ligeledes ved være undermineret. Hvordan sikres bevarelsen? Hvem har ansvaret for vedligeholdelsen?
- Antal biler på strandområdet
 - Vi har en rigtig dejlig strand, som området beboere og turister er glade for, det skal vi værne om. Der ses en øget interesse for at køre i bil helt ned til stranden. Der parkeres helt op til borde/bænke ved broen, hvilket kan være til gene for de øvrige strandgæster. Der er øget tilgang af parkering helt hen til bommen samt autocampere, der camperer på trods af skiltning med camping forbudt. Vi er bekymrede for belastning af stranden og strandengen. Hvordan sikres en balance mellem antal biler og beskyttelse af strandengen? Hvem håndhæver forbud mod camping?
- Molen
 - Der er afskærmet for benyttelse af den yderste del af molen pga skader på spunsveggen. Er der fare for sammenstyrtning? Hvem har ansvaret for vedligeholdelse af molen?
- Stier og engområdet
 - Hybenbuske og hegn gror lystigt. Hvordan sikrer vi, at invasive arter ikke tager over og at træer og buske klippes ned? Græsset på stierne er i perioder meget højt, hvilket udfordrer gangbesværede. Hvilke aftaler er der med kommunen?

Forslag til nye tiltag:

Vi har en række forslag til nye tiltag, som kan drøftes i fælles forum, og derfter besluttet hvad der skal arbejdes videre med:

- Plancher med navn på engbeplantningen og hvad den kan bruges til
- Plancher med fugle, fisk, marsvin, krabber
- Parkering
 - Naturgruppen har drøftet biler på stranden. Det er godt, at der er mulighed for at komme helt hen til picnicområdet samt broen, dette sikrer blandt andet at gangbesværede også kan komme helt ud på stranden. Men hvor mange biler kan området klare? Vi foreslår, at der laves en markering af, hvor biler må parkere, således at stranden beskyttes bedre samt afstand til picnicområdet sikres. Etablering af parkeringsplads udenfor strand- og havneområdet. Der kommer mange mennesker til Aarøsund for at besøge strand og havneområdet samt for at tage færgen til Aarø. Vi er glade for at andre også kan se værdien af naturen omkring Aarøsund, men det belaster samtidig også naturen. Øgede parkeringsmuligheder vil kunne mindske antal af biler på stranden.
- Vandrestier
 - Etablering af vandrerute langs kysten fra Haderslev til Årøsund. Etablering af vandrerute/rundtur Årøsund, Råde og Flovt. Etablering af vandrerute til Hejsager Strand, herunder etablering af gangbro ved Bankel sø og Ramsar.
- Shelter ved Tonneshøj på vendepladsen
- Bænk ved Jakobshavn
- Madpakkehus

- Naturlegeplads
- Engarealerne er beplantet med naturlig engbeplantning, f.eks marehalm, strandkål, havtorn.
- Insekthotel
- Fugletårn
- Kikkert på strategisk godt sted på havnen
- Bypark
 - En lokal beboer har stillet en grund til rådighed for etablering af en park med rastepads til offentlig benyttelse. Naboerne har taget initiativ til beplantning af parken
- Øget opmærksomhed på naturen
 - Vi foreslår, at vi sammen bliver bedre til at følge med/ bidrage/finde handle muligheder ift bevarelse af vores skønne natur og klima, herunder fokus på biodiversitet og bevarelse af gamle træer.
- Havneområdet
 - Vi foreslår, at havneområdet bliver mere "grønt", der kunne eksempelvis plantes små træer, buske og blomster på området ved busstoppestedet og parkeringspladserne foran caféen

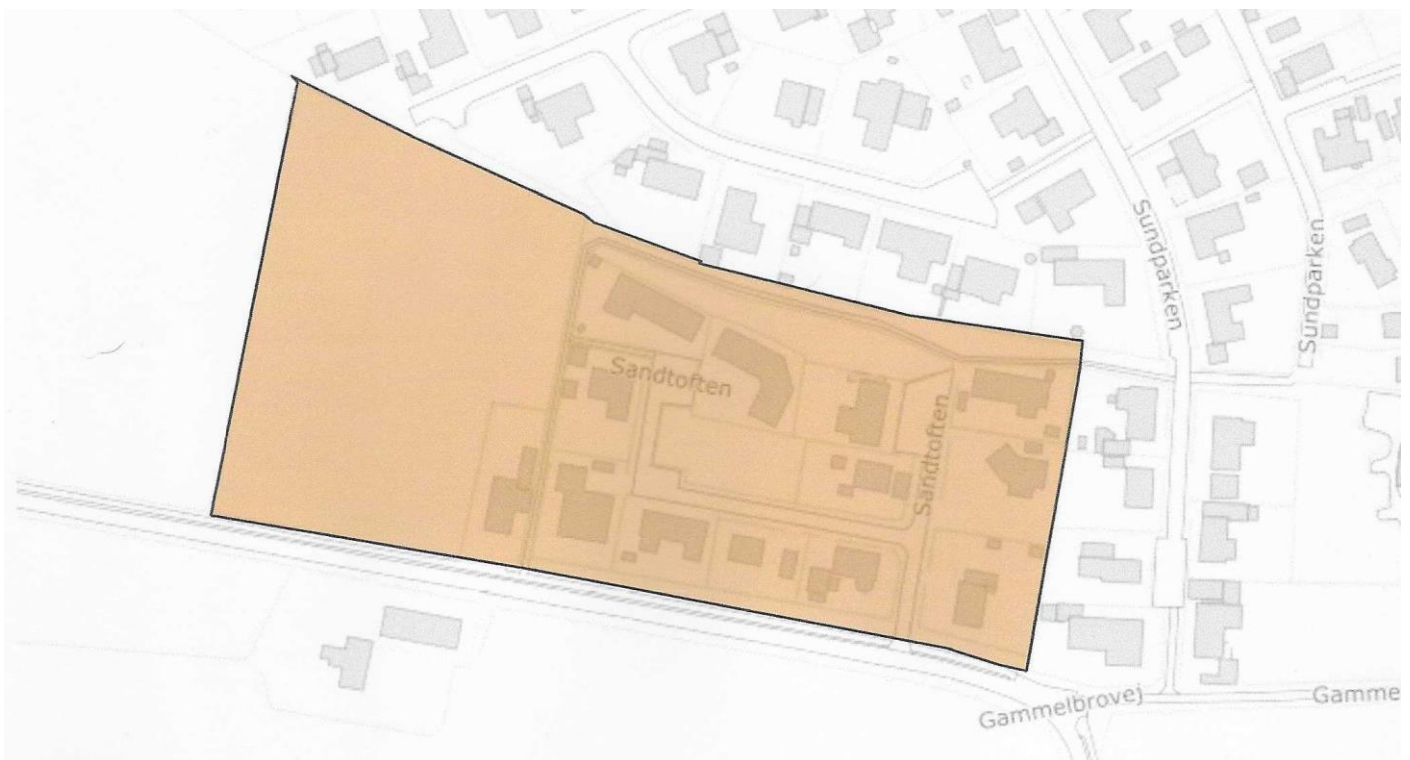

Faktiske forhold:

Indbyggertallet i landdistriktet har ligget meget stabilt over de sidste 10 år. Dialog med både ejendomsmæglere og boligforeninger fortæller at de oplever efterspørgsel på mindre boliger i området, men at der stort set ikke er noget at tilbyde. Landdistriktet har en markant højere gennemsnitsalder i forhold til både lands- og kommunegennemsnit, og vi oplever at en del ældre må søge til andre områder for at finde en mindre bolig. Samtidig har området færre yngre par med børn, end andre landdistrikter i Haderslev kommune.

Med et børnehus og skole i Øsby, som begge har god fremgang, vil det være oplagt at forsøge at tiltrække yngre par med børn.

Aarøsund Landdistrikt har på trods af den begrænsede geografiske størrelse, store forskelle på boligpriserne fra landsby til landsby.

Udfordringer:

Vi oplever at der specielt i de mindre landsbyer udenfor Aarøsund by, står flere huse som er ubeboede og i meget dårlig stand. For både lokalbefolkningen og områdets mange turister, er de faldefærdige huse med til at give et negativt indtryk af specielt de mindre byer.

Forslag til nye tiltag:

- Undersøge mulighederne for at etablere lejligheder, ældreboliger, bofællesskaber - gerne i samarbejde med boligforeninger eller private investorer. Kunne der tilbydes mindre lejeboliger, vurderes det at flere både enlige og par vil kunne tiltrækkes og fastholdes i området.
- Byggegrunde i Aarøsund by - på nuværende tidspunkt er der ingen ledige byggegrunde i Aarøsund by, og meget få i hele landdistriktet generelt. Specielt yngre par har ofte et ønske om at bygge nyt, hvilket på nuværende tidspunkt ikke er let at finde en grund til.

- Fokus på at tiltrække yngre beboere, gerne med børn. Området har gode skoleforbindelser og pasningsmuligheder samt et rigt foreningsliv, som alle er afhængige af at der kommer nye brugere til løbende.
- Fokus på udbygning og fastholdelse af den offentlige transport. Det vurderes at gode transportmuligheder er en positiv medvirkende faktor til at nye beboere ønsker at slå sig ned i de mindre byer.
- Muligheder for at søge nedrivningspuljer til forladte huse. At få fjernet nogle af de faldfærdige huse vil give et bedre indtryk af landdistriktet til områdets beboere og de mange turister.

Erhverv

Faktiske forhold:

Iværksætteriet trives generelt godt i landdistriktet, hvor markant flere er indehaver af et CVR-nummer end på landsplan. Hvor erhvervet i området for en generation siden var centreret omkring fiskeri og landbrug, er det i dag mere spredt ud til alt fra sundhed, wellness og håndværkere til specialbutikker og webshops.

Aarøsund Landdistrikt oplever hvert år i sommerperioden en fornuftig tilstrømning af turister fra både ind- og udland. Det er primært områdets natur, campingpladser, specialbutikker og kunstneriske værksteder som tiltrækker både unge og ældre. Der er således også mange erhvervsdrivende som enten helt eller delvist er afhængige af indtægter fra turister.

Udfordringer:

Spisesteder er et område som har haft flere de sidste par år. Det vurderes at det specielt er vinterperiodens dyk i antallet af turister som giver for spisesteder.

Forslag til nye tiltag:

- Positiv støtte, rådgivning og vejledning til kommende og nuværende erhvervsdrivende. Vi skal have en aktiv og positiv dialog med relevante myndigheder, for at lette de enkelte erhvervsdrivendes muligheder for at drive, udvikle og udvide deres virksomhed.
- Mere helårsturisme. Turismen er på nuværende tidspunkt primært centreret omkring sommerperioden. Mange erhvervsdrivende vil opleve en økonomisk gevinst hvis turismen kunne tiltrækkes året rundt.

- Større samarbejde. De erhvervsdrivende i området har en bred viden om mange forskellige brancher og tilsammen mange års erfaring at dele ud af. Vi har et ønske om at øge samarbejdet virksomheder og organisationer imellem til fremme af og gavn for hele erhvervslivet.

Promovering:

Faktiske forhold:

Mange af de turister der besøger området - både fra nær og fjern, kommer igen og igen. Indenfor de sidste par år er der også set flere eksempler på turister, der er blevet fastboere. Vi vil gerne vise endnu flere, både turister og potentielle tilflyttere, hvor dejlig landdistriktet er.

I dag er der ingen aktiv promovering specifikt af Aarø Sund Landdistrikt, ud over hvad lokale virksomheder måtte sætte i værk. Aarø Sund Medborgerhus driver hjemmesiden aarosund.dk hvor specielt Aarø Sund by præsenteres fint, men siden promoveres ikke aktivt.

Forslag til nye tiltag:

- Større digital tilstedeværelse. Inspirationen til ferie og boligvalg sker i overvejende grad i dag online, hvorfor vi naturligvis også skal møde potentielle tilflyttere og turister dér.
- Udvidet strategisk samarbejde. Lokale virksomheder, organisationer og kommunen skal samarbejde i et større omfang for at promovere landdistriktet, og der skal samarbejde med naboladistrikterne. (Aarø og Øsby)
- Udnytte lokale ressourcer. I Landdistriktet har vi mange dygtige og kreative indbyggere, som skal inddrages i en mere aktiv promovering af området.

- Bedre velkomst til tilflyttere. Om det skal være den klassiske velkomstmappe eller en mere moderne, digital udgave kunne det være en oplagt mulighed for både at byde velkommen men også for at gøre reklame for områdets erhvervs- og foreningsliv.
- Bedre markedsføring lokalt - f.eks. med plakatskabe, infotavler, digitale skilte etc.

Forankring og videre proces

Nærværende Fokusplan for Aarø Sund Landdistrikt skal drøftes og koordineres med repræsentanter fra Fole, Råde, Hajstrup og Tamdrup.

I forlængelse af godkendelsen af fokusplanen for Aarø Sund Landdistrikt er der etableret et antal følgegrupper/ arbejdsgrupper for de ovenfor nævnte emner, der løbende følger på ønsker og idéer, således at landdistriktet er på forkant med Haderslev Kommunes planer og beslutninger. Bynævnet koordinerer gruppernes arbejde - og der er afsat to ekstra mødeaftner i efteråret til dette: Onsdag den 21. August og Onsdag den 11. September - begge aftner kl. 19 i klublokalet i Medborgerhuset.

Revideret primo maj 2024